

Avocatul Copilului, o urgență pentru România

Întrucât numărul petițiilor referitoare la drepturile copilului este prea mic în raport cu problemele majore cu care se confruntă copiii din România, Salvați Copiii, în consens cu Guvernul României și instituția Avocatul Poporului, a reafirmat necesitatea numirii, cât mai curând posibil, a unui Avocat al Copilului

București, 16 noiembrie 2017: Salvați Copiii România salută decizia autorităților de a face un pas consistent în protecția drepturilor copilului în România, prin adoptarea Proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatului Poporului, aflat zilele acestea pe ordinea de zi a Camerei Deputaților, prin care este numit un Avocat al Copilului. România va fi cea de-a 36-a țară europeană cu o instituție independentă ori cu un departament specializat destinat copiilor.

Gabriela Alexandrescu, Președinte Executiv al Salvați Copiii România, a subliniat importanța majoră ca România să ia măsuri consistente și susținute, prin care situația copilului în România să fie îmbunătățită: *”Copilul este resursa prioritară a oricărei societăți, iar de felul în care arată sistemul de protecție și de garantare a drepturilor copilului depinde întreaga societate. Nu este loc aici de lucruri făcute pe jumătate și nici de cuvinte frumos scrise pe hârtie, ci de acțiuni concrete, asumate pe agenda guvernamentală. De peste două decenii, Salvați Copiii militează pentru înființarea unui Avocat al Copilului, căruia copiii să i se poată adresa atunci când drepturile le sunt încălcate. Ne bucurăm că suntem atât de aproape acum de acest deziderat și suntem decizi să monitorizăm în continuare felul în care copilul este protejat în România și să acordăm tot sprijinul, acolo unde este nevoie”.*

Înființarea Avocatului Copilului în România a constituit unul din obiectivele importante de advocacy ale Organizației Salvați Copiii, concretizată, încă din 2001, prin derularea a numeroase evenimente publice pe această temă, marcate de prezența și suportul unor înalți demnitari și reprezentanți internaționali, inclusiv Avocatul Copilului din Suedia (2001 și 2007) și Comisarul privind Drepturile Omului din cadrul Consiliului Europei (2007) și transmiterea de recomandări legislative cu privire la proiectele de lege din 2011, 2013 și 2016. Rapoartele alternative ale organizației noastre, transmise periodic Comitetului ONU privind Drepturile Copilului (1993, 2002,

2008 și 2016), au fost urmate sistematic de recomandări adresate statului român de a include, în strategiile și planurile sale operaționale, înființarea instituției ori specializarea unuia dintre adjuncții Avocatului Poporului. De asemenea, am susținut proiectele de lege din 2011, 2013 și 2016 de înființare a unei instituții independente ori de specializare a unuia dintre adjuncții Avocatului Poporului în problematica drepturilor copilului, înaintate Parlamentului României, contribuind cu amendamente și participări în ședințele comisiilor de specialitate.

Deși copiii reprezintă 20% din populația României, iar statisticile privind protecția acestora plasează țara noastră pe primele locuri din Europa, până în prezent au fost ani când **numărul petițiilor referitoare la drepturile copilului a rămas la un nivel foarte scăzut din totalul petițiilor înaintate Avocatului Poporului**. Prin comparație, numai în 2015, Ombudsmanul Copilului din Polonia a analizat 10.000 de petiții, reprezentând o petiție la 760 de copii, cei din Croația și Irlanda o petiție la aproximativ 600 de copii, în timp ce Departamentele pentru drepturile copilului ale instituțiilor naționale din Franța au înregistrat o petiție la 3.500 de copii, iar Grecia o petiție la 2.500 de copii. Dacă includem în comparație datele din România, țară în care dificultățile cu care se confruntă copiii sunt majore, discrepanța devine un semnal de alarmă, înregistrându-se în România doar o petiție la 35.000 de copii.

Alexandru Manda, Asociația Elevilor din Constanța, reamintind participanților că drepturile elevilor se circumscriu marii familii a drepturilor copilului, a declarat că se așteaptă ca *”Viitorul Avocat al Copilului să fie un susținător și un apărător al drepturilor elevilor. Din păcate, la firul ierbii, încă se încalcă constant drepturile prevăzute de Statutul Elevilor și este imperios necesar ca în fiecare județ al țării reprezentanții Avocatului Copilului să dea curs solicitărilor care vor exista din partea beneficiarilor primari ai actului de educație.”*

Luând, de asemenea, în considerare recomandările organismelor internaționale și repetatele cereri din partea societății civile și a grupurilor reprezentative ale copiilor (Consiliul Elevilor, Asociația Elevilor din Constanța, Forumul Național al Copiilor – Salvați Copiii), Guvernul României, prin Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, a elaborat Proiectul de *Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatului Poporului*. În acest mod, structura instituției Avocatului Poporului va fi consolidată prin includerea unui nou domeniu dedicat exclusiv promovării și protecției drepturilor copilului ce va fi condus de un adjunct specializat numit Avocatul Copilului.

Avocatul Poporului, Victor Ciorbea, a dat asigurări că va monitoriza atent modul în care petițiile privind drepturile copilului vor fi analizate: *„Acest proiect de lege prevede o serie de instrumente*

mult mai adecvate, pentru a putea veni în sprijinul persoanelor vulnerabile în general și al copiilor în particular.”

Gabriela Coman, Președintele Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, a declarat: *“Aceasta instituție autonomă va avea capacitatea de a face evaluări care să reflecte gradul în care autoritățile publice locale și centrale respecta drepturile copilului.”*

Situația actuală a respectării drepturilor copilului ascunde vulnerabilități ale sistemului de protecție, copiii și familiile lor confruntându-se cu probleme numeroase:

➤ **Risc de sărăcie și excluziune socială**

Mai mult de jumătate dintre copii (51%) se află în risc de sărăcie sau excluziune socială, iar un copil din trei trăiește în condiții de deprivare materială severă. Efecte ale stării de pauperitate, în special în mediul rural, performanțele școlare scăzute ale copiilor noștri, cu un procent de aproximativ 40% analfabeți funcționali, rata de părăsire timpurie a școlii la un nivel de mare îngrijorare (19,1%), cu 34.293 de copii abandonând învățământul primar și gimnazial în anul școlar 2014-2015, inechitatea cronică în investițiile realizate în sistemul de învățământ, cu efect de creștere de aproape trei ori a riscului ca elevii dezavantajați socio-economic să obțină doar rezultate slabe, costuri uriașe suportate de familii pentru educația ”gratuită” a copiilor, o perspectivă curriculară fără utilitate economică pe termen lung, toate acestea indică o stare generală de sărăcie educațională și, prin aceasta, încălcarea dreptului la educație de calitate pentru toți copiii.

➤ **Violența asupra copilului**

În România, 38% dintre părinți recunosc abuzul fizic asupra copiilor în familie, iar 63% dintre copii afirmă că sunt bătuți acasă de către părinții lor. Corecțiile precum „lovitul cu palma” sau „urecheala” nu sunt percepute de majoritatea părinților, și într-o anumită măsură, nici de copii, ca fiind comportamente în sfera abuzului fizic. Alarmant este faptul că doi din 10 părinți consideră că bătaia este o metodă necesară de educație a copiilor.

➤ **Bullying-ul, un fenomen de amploare**

Violența a venit și de la catedră, cel puțin o dată într-un an școlar, pentru 8 din 10 elevi care au fost umiliți și jigniți pentru că nu au știut răspunsul corect. În mod repetat, în școală, trei din 10 copii sunt excluși din grupul de colegi, sunt amenințați cu bătaia sau lovirea de către colegi, iar unul din 4 copii a fost umilit în fața colegilor. Despre acești copii sunt răspândite zvonuri umilitoare și

denigratoare în spațiul școlii sau în mediul online. Situațiile în care un copil amenință, insultă sau lovește un altul sunt atât de dese, încât majoritatea copiilor au fost martorii unor astfel de scene.

➤ **Copiii, victime ale infracțiunilor contra vieții sexuale**

Datele oficiale puse la dispoziție de Parchetul General arată că, anual, un număr de aproximativ 500 de copii sunt victime ale unor infracțiuni contra vieții sexuale. Discrepanța între prevalența fenomenului și numărul de victime înregistrate de organele penale ilustrează slaba raportare a acestui tip de abuz asupra copilului. Stigmatizarea și expunerea copiilor victime ale violenței sexuale influențează negativ raportarea unor astfel de fapte.

➤ **Copiii rămași singuri acasă**

Conform datelor oficiale, peste 95.000 de copii au părinții plecați la muncă în străinătate. O serie de studii au arătat însă că numărul acestora este mult mai mare: în 2015, inspectoratele școlare județene trimiteau organizației Salvați Copiii date despre 212.000 de copii aflați în această situație, în 2007, era estimat un număr de 170.000 elevi de clasele V-VIII cu cel puțin un părinte la muncă în străinătate, iar în 2008 un alt studiu estima că, la scară națională, erau 350.000 de copii ai căror părinți erau migranți în străinătate.

➤ **Mortalitatea infantilă**

România are una dintre cele mai sumbre statistici privind mortalitatea infantilă în Europa: o rată de 7,3 copii dintr-o mie de nou-născuți mor în țara noastră înainte de a împlini un an, prin comparație cu media europeană, de două ori mai mică (3,7‰). Analizele realizate de Salvați Copiii au scos la iveală faptul că echipamentele medicale insuficiente reprezintă o problemă frecventă în România - 13% dintre maternitățile de nivel I nu au niciun incubator standard pentru nou-născuții prematuri, 56% dintre maternitățile de nivel II nu au ventilator pentru suport respirator și 14% dintre maternitățile de nivel III au o singură masă de reanimare pentru copii, și, de asemenea, că există un deficit mare de paturi de terapie intensivă pentru nou-născuți și de linii de gardă pentru neonatologie, acestea din urmă inexistente în maternitățile de nivel I. Acestea sunt condițiile pentru un număr de aproximativ 20.000 de copii care se nasc anual înainte de termen în România, prematuritatea, complicațiile acesteia și lipsa unui răspuns medical adecvat reprezentând cauzele majore ale deceselor copiilor.

Dezbateră pentru promovarea *Proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatului Poporului*, aflat pe ordinea de zi a Camerei Deputaților (PL-x nr. 338/2017) și ai cărui co-inițiatori sunt Ministerul Muncii și Justiției

Sociale, prin Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție și Ministerul de Justiție, a avut loc, joi, în Sala *Nicolae Bălcescu* a Palatului Parlamentului.

Despre Organizația Salvați Copiii

Salvați Copiii este o organizație neguvernamentală, asociație de utilitate publică, non-profit, democratică, neafiliată politic sau religios, care militează activ pentru protecția drepturilor copilului în România, din 1990, în acord cu prevederile Convenției Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului, cu Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și cu legislația României.

Salvați Copiii adoptă o poziție independentă în raport cu acțiunile și măsurile instituțiilor, recunoscând că implementarea legislației și a politicilor publice în materia drepturilor copiilor nu poate ignora strânsa colaborare dintre autorități, familie, copii și societatea în care fiecare actor implicat își acceptă responsabilitatea conform principiilor unui parteneriat autentic și viabil.

În calitate de membru al Save the Children, cea mai mare organizație independentă din lume care promovează drepturile copilului și care cuprinde 30 de membri și desfășoară programe în peste 120 de țări, VIZIUNEA noastră este o lume care respectă, pentru fiecare copil, dreptul său la supraviețuire, educație, protecție și participare, asumându-ne MISIUNEA de a obține progrese importante privind modul în care copiii sunt tratați și producerea schimbărilor imediate și de durată în viața acestora. În cei 27 de ani de activitate, peste 1.500.000 de copii au fost implicați în programele și campaniile Organizației Salvați Copiii.

Persoană de contact:

Coordonator Comunicare și Strângere de Fonduri

Alexandra Boeriu/0744.360.446/alexandra.boeriu@salvaticopiii.ro